

[Holger Andersen.]

navnlig de Stater, hvis geografiske og strategiske Beliggenhed er af Betydning for andre Staters Sikkerhed.“

Det er naturligvis kun Udtryk for visse Anskuelse indenfor Nationernes Forbund, ligesom de berømte, ganske vist aldrig ratificerede Direktiver, der blev vedtaget paa den 2den Forbundsforsamling i 1921, og som — det mener jeg i alle Tilfælde ikke kan bestrides — staar i et mærkværdigt Modsætningsforhold til Genève-Protokollen af 1924. I 1921 var man i Virkeligheden optaget af at sikre de enkelte Staters Suverænitetsret og Bevægelsesfrihed det mest mulige indenfor Nationernes Forbund — i 1924 havde vi den stik modsatte Tendens, idet Genève-Protokollen var Udtryk for et storstilet Forsøg paa at skabe saa omfattende Forpligtelser som muligt med det ene Formaal for Øje — det var dog den storpolitiske Mening med det hele — at tilvejebringe saa effektive Garantier som muligt for Oprettholdelsen af status quo i Europa. Derfor har jeg altid hævdet, at aldrig har fransk Indflydelse i Folkenes Forbund kulmineret saaledes som under Forhandlingerne om Genève-Protokollen i 1924.

Jeg skal i øvrigt ikke her komme ind paa Genève-Protokollen, ej heller paa de Bemærkninger, det ærede Medlem Hr. P. Munch fremsatte, da han i Eftermiddags havde Ordet. Vi har i 1924 indgaaende drøftet Genève-Protokollens Bestemmelser i Artikel 10 eller 11 — jeg tror, det var 11 — om den loyale og den effektive Opfyldelse af Folkeforbundsforpligtelserne, og hvad dette betyder. De Udtalelser, det ærede Medlem fremkom med i Dag, har ogsaa været Genstand for Drøftelse den Gang, og paa dette sene Tidspunkt skal jeg derfor ikke komme ind paa dem.

Naar pludselig — ikke uinteressant — Korfu-Affæren er kommet til at spille en større Rolle i denne Debat, er det ganske sikkert Forsvarsministeren eller maaske Venstres ærede Ordfører — hvem af dem tør jeg ikke bestemt sige i dette Øjeblik —, der har provokeret det ved at paaberaabe sig Politis' Navn og Politis' Udtalelser. Det maatte selvfølgelig friste det ærede Medlem Hr. Niels Petersen og det ærede Medlem Hr. P. Munch til at sige: Ja ja, det er jo udmærket med disse Herrer, de holder meget af at strø om sig med saadanne Doktriner og Teorier, men hvad gjorde de selv i 1923? Ja, jeg vil overfor denne Paaberaabelse af Korfu-Affæren i al Almindelighed kun sige dette, at det forekommer mig overordentlig vanskeligt at ville drage en

Sammenligning mellem en europæisk Krigssituation og den verdenspolitiske Situation, i hvilken den noksom kendte Korfu-Affære fandt Sted som en Retorsion fra Italiens Side for Mordet paa de italienske Medlemmer af den albanske Grænsekommision. Lad det end være et Paaskud, det var dog det, der gav Italien Anledning til at beskyldte Grækenland for at have Ansvar for denne Begivenhed og saa foretage den berømte Ekspedition, hvor man sendte nogle Granater ind over Korfu og dræbte, jeg husker ikke hvor mange Mennesker, og kaldte det ikke for en *acte de guerre*, en fjendtlig Handling, men blot, som det saa smukt hedder, en *prise de gage*, en Tagen Pant. Vi mindes endnu — det gør sikkert ogsaa det ærede Medlem — den tidligere italienske Ministerpræsident Salandra føre Forsvaret for Italien i Glassalen nede i Genève, idet han lod passere historisk Revu alle de Eksempler paa Selvtægt, som Stormagterne havde foretaget i Tidernes Løb: hvad Amerika havde gjort, hvad England havde gjort, hvad Frankrig havde gjort, hvad Tyskland havde gjort, og saa kulminerede i dette herlige Udtryk: Vi følger kun Historiens ophøjede Eksempel. Ja, navnlig ophøjede.

Men der vil dog altid være en Væsenforskel paa en Situation som denne, lad os kort kalde den for Korfu-Situationen og Situationen i 1914. Jeg synes, at naar vi drøfter disse Spørgsmaal ud fra folkeretlige og storpolitiske Forudsætninger, ligger det nærmere for os at holde os til Situationen i 1914. Thi det, der rummer en Fare for vort Land, det er dog et Sammenspil af en hel Række verdenspolitiske Forviklinger og ikke noget isoleret som det, der var Tale om i 1923. Kun hvis vi er i Besiddelse af et virkeligt Neutralitetsværn, kan vi derfor, forekommer det mig, føre en Udenrigspolitik, som vi bør føre den, en Udenrigspolitik, som altsaa virkelig har Udsigt til at naa sit Maal: at holde os udenfor krigerske Forviklinger. Ellers bliver det tomme Ord uden Realiteter bagved.

Det forekommer mig, at ingen har leveret et bedre Bevis for dette end netop det ærede Medlem Hr. P. Munch gennem den Stilling, han tog den 5. August 1914, som jo har været Genstand for Diskussion under denne Debat og under alle tidligere Debatter om Forsvarssagen. Jeg har altid redebont anerkendt, at det ærede Medlem i 1914 gjorde det, som var det eneste rigtige. Det ærede Medlem udtalte den Gang — det er jo senere offentliggjort i Militærkommisionens Beretninger: